

Ο Μαυρούκος

11

- 1.** Στις παρακάτω φράσεις υπογραμμίζω τα ρήματα. Μετά τα συνδέω με τα ρήματα της διπλανής στήλης και αριθμώ (1-5) τις φράσεις για να δείξω τη σειρά της ιστορίας.

☐ Το γαϊδούρι ξάπλωσε μέσα στο νερό.
☐ Τον φόρτωσε με δυο καλάθια.
☐ Το φορτίο δεν το σήκωναν τα πόδια του.
☐ Το αφεντικό σαμάρωσε τον Μαυρούκο.
☐ Το φορτίο ελάφρωσε. | • σηκώνω
• σαμαρώνω
• ελαφρώνω
• φορτώνω
• ξαπλώνω |
|---|--|

- 2.** Γράφω τις λέξεις στην οικογένεια που ανήκουν:

αλατισμένος	δυναμώνω	γλυκαίνω
αλατίζω	ανάλατος	αλατιέρα
γλύκισμα	αδύναμος	δυναμωτικός
γλύκα	δυνατός	δυνάμωμα
γλυκομίλητος	γλυκός,	γλύκισμα

αλατίζω

δύναμη

γλυκός

.....

.....

.....

.....

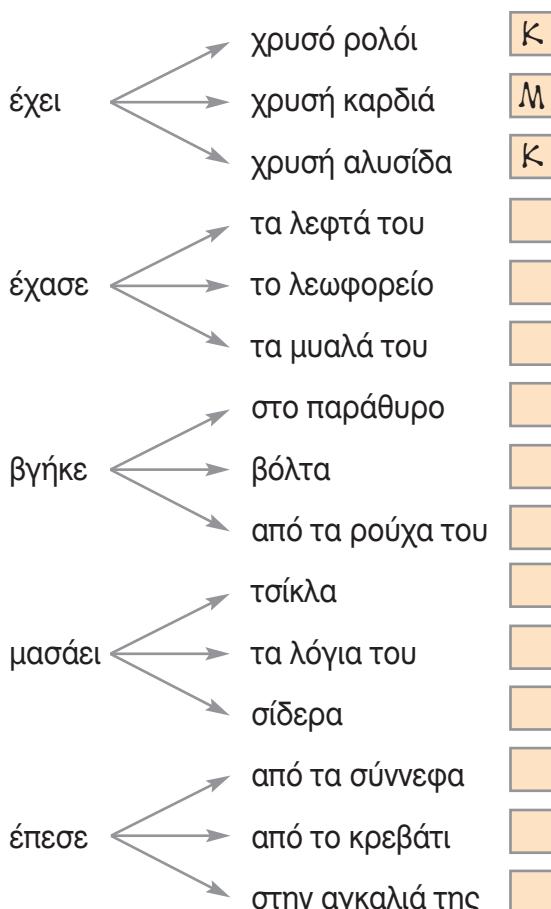
3. Κυριολεξία και μεταφορά.

Όταν χρησιμοποιούμε λέξεις ή φράσεις με την κανονική τους σημασία λέμε ότι έχουμε **κυριολεξία**. Π.χ. Το φάρμακο είναι πικρό.

Πολλές φορές όμως χρησιμοποιούμε τις λέξεις ή τις φράσεις με διαφορετική σημασία από την κανονική.

Τότε λέμε ότι έχουμε **μεταφορά**. Π.χ. Η ζωή είναι πικρή.

Βάζω Κ, όπου είναι κυριολεξία και Μ, όπου είναι μεταφορά όπως το παράδειγμα:

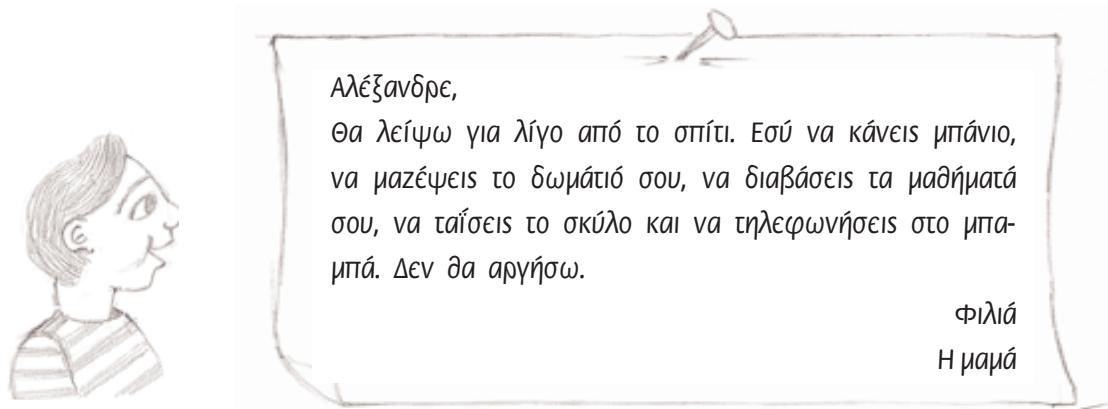
4. Διάλεξε τη σωστή φράση και συμπλήρωσε τα κενά:

(«Έχει αυτιά γαϊδάρου», «με έχει στο μάτι», «δεν τον σήκωναν τα πόδια του»)

- Η δασκάλα δε με συμπαθεί καθόλου. Μου φαίνεται ότι
.....
- Ο Νίκος δεν ακούει κανέναν. Δεν καταλαβαίνει τίποτα.
.....
- Κουράστηκε τόσο πολύ που
.....

5. Δίνω και παίρνω εντολές.

Ο Αλέξανδρος το μεσημέρι που επέστρεψε στο σπίτι του βρήκε ένα σημείωμα από τη μητέρα του.

Γράφω πώς αλλιώς θα μπορούσε η μαμά του Αλέξανδρου να του δώσει τις εντολές:

- Κάνε μπάνιο
-
-
-
-

6. Θυμάμαι πώς δίνουμε εντολές ευγενικά!

Άνοιξε το παράθυρο

- Μπορείς να ανοίξεις το παράθυρο;
- Άνοιξε το παράθυρο, σε παρακαλώ.
- Θέλεις να ανοίξεις το παράθυρο;

Γράφω κι εγώ τις παρακάτω εντολές ευγενικά:

Φέρε μου νερό.

{

-
-
-

Σβήσε το φως.

{

-
-
-

Δώσε μου το βιβλίο.

{

-
-
-

7. Τα παιδιά παιζουν την «τυφλόμυγα».

Δίνω τις οδηγίες στο φίλο/ στη φίλη μου.

- προχώρα ίσια μπροστά σου. (προχωρώ)
- ! Υπάρχει ένα τραπέζι. (σταματώ)
- δεξιά. (στρίβω)
- κατευθείαν μπροστά. (συνεχίζω)
- ! υπάρχει μια καρέκλα. (προσέχω)
- αριστερά. (πηγαίνω)
- ! υπάρχει μια πόρτα. (προσέχω)
- Μπράβο! Κέρδισες! (βγάζω)
τώρα το μαντήλι.

8. Συμπληρώνω τον πίνακα.

Ενικός	Πληθυντικός
το ψωμί
.....	τα αυτιά
το τσουβάλι
.....	τα ποτάμια
το γιοφύρι
.....	τα πόδια
το σφουγγάρι

9. Αντιστοιχίζω το πρώτο με το δεύτερο μέρος των προτάσεων και καταλαβαίνω τη σημασία του παιζώ και τις γράφω πιο κάτω.

Ο ηθοποιός	έπαιζε	●	● λυπητερά.
Το ραδιόφωνο	έπαιζε	●	● με τη ζωή του.
Ο ακροβάτης	έπαιζε	●	● τον Εθνικό Ύμνο.
Ο κόσμος	έπαιζε	●	● θαυμάσια το ρόλο του.
Η καμπάνα	έπαιζε	●	● στην παραλία.
-
-
-
-
-

10. Γράφω τον ενικό των επιθέτων με ουσιαστικό και μετά γράφω τον πληθυντικό επιθέτου και ουσιαστικού.

Ενικός

ο μαύρος γάιδαρος

η μαύρη αγελάδα

το μαύρο άλογο

όμορφος

η όμορφη

το όμορφο

ο άσχημος

η άσχημη

το άσχημο

ο μεγάλος

η μεγάλη

το μεγάλο

ο αρμυρός

η αρμυρή

το αρμυρό

ο ευγενικός

η ευγενική

το ευγενικό

Πληθυντικός

οι μαύροι γάιδαροι

οι μαύρες αγελάδες

τα μαύρα άλογα

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....